REPORTAGE MIDDELBURGER KORNÉ WALHOUT LEIDT HERSTELOPERATIE NA ORKANEN

De puinruimer van Sint Maarten

Twee maanden nadat Irma over Sint Maarten raasde, kan de wederopbouw van het eiland echt beginnen. Terwijl het politieke gekrakeel over de voorwaarden voor Nederlandse hulp voortduurde, organiseerde Middelburger Korné Walhout (27) de operatie om Sint Maarten zo snel mogelijk weer toegankelijk te maken. Haven, vliegveld, wegen, alles lag in puin. „De bewoners noemen Irma 'de grasmaaier uit de hemel'."

Maurits Sep

Irma moet nog komen als de telefoon van Korné Walhout al rinkelt. Rijkswaterstaat aan de lijn. Is hij beschikbaar voor het coördineren en controleren van het herstel van de havens, vliegvelden en wegen op Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius nadat de orkaan is uitgeraasd? Kan hij de logistieke bevoorrading op orde brengen en evacuaties mogelijk maken? Korné en zijn broer Jan van Ingenieursbureau Walhout Civil hebben een voorliefde voor ingewikkelde projecten, dus het antwoord laat zich simpel raden: „Natuurlijk."

Op 6 september blaast Irma alles aan puin. Snel daarna vliegt Korné naar Curaçao, om daar de tweede orkaan Maria af te wachten. Zodra ook Maria op 19 september is uitgeraasd neemt hij één van de eerste militaire vluchten naar Sint Maarten. De chaos op het eiland is enorm. „De havens liggen vol wrakken, containers en puin. Zandbanken, havenpieren en damwanden zijn weggeslagen. De zeewering is kapot. En door lekkende schepen ontstaat ook een milieuprobleem."

Irma heeft zoveel schade aangericht, dat de bewoners haar een bijnaam geven, vertelt Korné Walhout in het kantoor van Walhout Civil aan de Rouaansekaai in Middelburg. „Zij hebben het over de grasmaaier uit de hemel." En dat is niet overdreven. „De logistieke bevoorrading moet snel op orde komen, maar de transportkanalen zijn weg. De bevolking krijgt vers voedsel normaal via het vliegveld en de haven aangeleverd, maar die lijnen zijn afgesneden."

De eerste dagen blijft het vrij rustig, maar dan slaat de angst onder de bevolking toe, merkt hij. „Mensen slaan aan het plunderen om nog iets te hebben. De noodzaak om snel en goed te handelen wordt alleen maar groter."

Rijkswaterstaat heeft de 27-jarige Middelburger en zijn collega's gecontracteerd voor het crisismanagement. In Nederland wordt vanwege het tijdsverschil dag én nacht doorgewerkt om hem te ondersteunen. Bij Walhout Civil zitten altijd collega's klaar om op basis van de weinige informatie die hij via een satelliettelefoon doorgeeft, complexe berekeningen en plannen uit te werken. Ambtenaren van Rijkswaterstaat regelen vanuit Rijswijk hulp aan de andere kant van de Atlantische Oceaan. „De crisisfase en de wederopbouwfase zijn in tijd op elkaar gelegd. Normaal begint de wederopbouw pas als de ergste crisis voorbij is en kruisen de processen elkaar ergens in de tijd. Nu overlappen ze elkaar."

Vrije hand

Korné Walhout behoort tot het crisisteam. Als projectleider werkt hij samen met diverse noodhulpteams, Defensie, Binnenlandse Zaken, Rijkswaterstaat, lokale autoriteiten, bedrijven. „Mijn opdracht luidt heel simpel: ga er heen en doe wat je moet doen om de logistieke lijnen op te zetten." Hij krijgt de vrije hand, maar binnen een beperkt budget. „De concrete doelstellingen formuleren we pas ter plaatse. Ten eerste: zo snel mogelijk noodgoederen op het eiland krijgen door de verbindingen te herstellen. Ten tweede: de transportroutes duurzaam en robuust maken."

Want alles ligt in puin en hij wil niet dat als er nog een orkaan komt, het gedane werk voor niks is. „We moeten de havens uitbaggeren. Maar als we alles op de kade leggen, waait het ook zo terug de haven in."

> **Natuurlijk zie ik veel ellende om me heen, maar ik zie ook kansen**

De chaos is enorm, maar als ingenieur heeft hij geleerd daar doorheen te kijken. „Ik zie geen chaos, maar kansen. Op het strand zie ik een landingsvaartuig liggen dat nog in goede staat is. Ik spoor de eigenaar op en bied aan het voor hem te bergen. Dan heeft hij zijn schip terug en het strand is opgeruimd zodat toeristen er op kunnen. Maar wel op voorwaarde dat wij het daarna mogen gebruiken. Het gevolg is dat lokale mensen ook hun eigen noodhulp gaan regelen."

Het landingsvaartuig wordt op buizen over het strand terug naar zee gerold. „Je moet creatief zijn in zo'n crisis." Het schip is nodig om hulpgoederen op Saba te krijgen. „De diepgang in de haven daar is klein, maar dit schip kan er wel in. Rijkswaterstaat steunt deze manier van denken en werken. Het is constructief, goedkoop en vooral nuttig."

Op cruciale momenten heeft Korné Walhout de bevoegdheid knopen door te hakken en eindbeslissingen te nemen. Dat hij de maanden ervoor al in de Cariben was voor de berging van enkele schepen, helpt hem. Hij heeft contacten opgedaan die nu van pas komen. „Daardoor weet ik dat er op Sint Eustatius iemand woont met een eigen vliegtuig. Dat doet het nog en het vliegveld is daar open. Ik zorg dat hij kan landen op Sint Maarten. Hij vliegt mij naar Sint Eustatius en we nemen meteen hulpgoederen mee. Op Sint Eustatius charter ik een vissersboot die me in drie uur naar Saba brengt. Zo regelen we creatief het transport."

Vertrouwen

Ook de al opgebouwde contacten met lokale autoriteiten maken zijn werk gemakkelijker. „Ik heb hun vertrouwen al." Dat diezelfde autoriteiten intussen ruziën met de Nederlandse regering over hulp, voorwaarden en inzet van militairen, hindert hem daarom niet. „Ik ben puur bezig met het logistieke proces. Natuurlijk wordt dat deels beïnvloed door het politieke proces en het werk van Defensie om de veiligheid op het eiland te garanderen. Maar in de dagelijkse praktijk staan ze los van elkaar."

Zo raakt Sint Maarten al snel weer verbonden met de buitenwereld. Na een week is de elektriciteit hersteld en kan Walhout via internet en telefoon communiceren met de deskundigen in Nederland. „De Karel Doorman, het grote bevoorradingsschip van de marine met een diepgang van 11,5 meter, komt op 1 oktober binnen in een geplaveide haven." Het heeft een miljoen kilo hulpgoederen aan boord, die in tien uur tijd gelost worden op de herstelde kade.

Na de haven volgen het vliegveld en de wegen. Steeds volgens die simpele denkwijze: rommel is bouwmateriaal. „Een stalen balk op de weg kunnen we in een kraan hangen en dan heb je een spreader waaraan je veel meer spullen kunt hangen en verplaatsen. Natuurlijk zie ik veel ellende om me heen, maar ik zie ook kansen. Als we één schip bergen, is de vaargeul vrij. Dan kan ook de veerboot weer varen en kunnen we mensen evacueren van de omliggende eilanden. Dat is de crux: één enkelvoudig besluit moet meervoudige effecten hebben."

Hoe meer transportlijnen weer functioneren, hoe meer goederen aangevoerd kunnen worden om het leven op Sint Maarten zo kwaad als het gaat te hervatten. In totaal wordt in twee maanden 2260 ton noodhulp aan land gebracht. Tijd om goed te slapen heeft hij amper. Goed eten evenmin. Hij leeft aanvankelijk op noodrantsoenen van het leger.„Het is en blijft een rampgebied. Alles is kapot, alles stinkt verschrikkelijk, na een paar maanden ben je uitgeput."

Korné Walhout is nu even terug in Middelburg. Collega's hebben hem afgelost, zodat hij ook zelf kan herstellen. Begin december zal hij terugkeren voor het herstel van de zeeweringen en havendammen van Saba en Sint Eustatius. Ingenieurs van Walhout Civil hebben hiervoor met specialisten van Rijkswaterstaat een plan uitgewerkt. „Op dit moment hebben we bereikt dat alles weer werkt en terug is op het oude niveau. De herstelperiode is klaar. Nu kan de echte wederopbouw beginnen. Dan tillen we onze Caribische eilanden naar een hoger niveau."

▲ Orkaan Irma richt een ravage aan op Sint Maarten FOTO WALHOUT CIVIL

▲ Korné Walhout: „Rommel is voor mij nuttig bouwmateriaal." FOTO LEX DE MEESTER

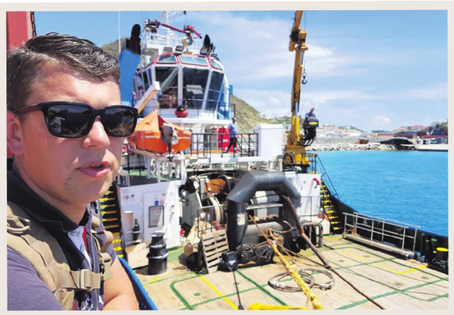

▲ Korné Walhout heeft een voorliefde voor ingewikkelde projecten. FOTO INGENIEURSBUREAU WALHOUT CIVIL

▲ Door de orkaan getroffen kades zijn inmiddels hersteld. FOTO INGENIEURSBUREAU WALHOUT CIVIL